

SONAX® Lead Add - Lyijynkorvike

Päiväys: 25.5.2013

Edellinen päiväys: 18.1.2008

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1 Tuotetunniste****1.1.1 Kauppanimi**

SONAX® Lead Add - Lyijynkorvike

1.1.2 Tunnuskoodi

512 141

1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**1.2.1 Käyttötarkoitus**

Bensiinin lisäaine.

1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot**1.3.1 Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

OY KAHA AB

Postiosoite

PL 117

Postinumero ja -toimipaikka

01511 VANTAA

Puhelin

(09) 615 6800

Telefax

(09) 615 68304

Sähköposti

www.kaha.fi

1.4 Hätäpuhelinnumero**1.4.1 Numero, nimi ja osoite**

Myrkytystietokeskus PL 340, 00029 HUS, puhelin 09-471 977.

2. VAARAN YKSILÖINTI**2.1 Aineen tai seoksen luokitus****67/548/EEC - 1999/45/EC**

Xn, N, F; R11-66-65-67-51/53

2.2 Merkinnät**67/548/EEC - 1999/45/EC**

Xn

Haitallinen

N

Ympäristölle vaarallinen

F

Helposti syttyvä

R-lausekkeet

R11

Helposti syttyvä.

R66

Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.

R65

Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.

R67

Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.

R51/53

Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

S-lausekkeet

S2

Säilytettävä lasten ulottumattomissa.

S24

Varottava kemikaalin joutumista iholle.

S23

Vältettävä kaasun/huurun/höyryn/sumun hengittämistä.

S51

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.

S62

Jos kemikaalia on nielty, ei saa oksennuttaa: hakeuduttava välittömästi lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti.

S16

Eristettävä sytytyslähteistä - Tupakointi kielletty.

S33

Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinäinti.

2.3 Muut vaarat**3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA****3.2 Seokset****Vaaraa aiheuttavat aineosat**

SONAX® Lead Add - Lyijynkorvike

Päiväys: 25.5.2013

Edellinen päiväys: 18.1.2008

CAS/EY-numero ja rek.nro	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
EC 919-446-0	Hiilivety C9-C12, n-alkaanit, isoalkaanit, sykliiset, aromaattipitoisuus 2-25 %	75-80 %	Xn, R10-65-66-67-51/53 Flam. Liq. 3, H226; Asp. Tox. 1, H304; Aquatic Chronic 2, H411; STOT SE 3, H336
67-63-0	Propan-2-oli	10-15 %	F; Xi; R11-36-67; Flam. Liq. 2, H225; Eye Irrit. 2, H319; STOT SE 3, H336
1634-04-4	Metyyli-tert.-butyylieteteri	5-10 %	F; Xi; R11-38 Flam. Liq. 2, H225; Skin Irrit. 2, H315

3.3 Muut tiedot

Hiilivedyn/hiilivetyjen luokitus perustuu aineen valmistajan luokitukseen.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus****4.1.2 Hengitys**

Altistunut raittiiseen ilmaan. Mikäli esiintyy epätavallista väsymystä tai pahoinvointia on hakeuduttava lääkärin hoitoon. Tajuton potilas pidetään kyljellään.

4.1.3 Iho

Pesu vedellä ja saippualla, huolellinen huuhtelu.

4.1.4 Roiskeet silmiin

Huolellinen huuhtelu runsaalla vedellä silmäluomet aukipitäen. Ärsytyksen jatkuessa lääkärin hoitoon.

4.1.5 Nieleminen

Ei saa oksennuttaa! Suun huuhtelu vedellä. Välittömästi lääkäriin.

4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet**4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet**

Oireiden mukainen hoito. Tuotetta nielleellä aspiroituminen keuhkoihin saattaa aiheuttaa hengenvaarallisen kemiallisen keuhkotulehduksen.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET**5.1 Sammutusaineet****5.1.1 Sopivat sammutusaineet**

Jauhe, vaahto, hiilidioksidi.

5.1.2 Sammutusaineet, joita ei pidä käyttää turvallisuussyistä

Voimakas vesisuihku.

5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Palossa voi muodostua myrkyllisiä kaasuja (hiilimonoksidia). Ilmaan sekoittuneena höyryt voivat muodostaa leimahtavan/räjähtävän seoksen.

5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Asianmukaiset suojavarusteet. Suljetuissa tiloissa käytettävä hengityslaitteita.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ**6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa**

Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdesta. Eristettävä sytytyslähdeistä.

6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Ei saa johtaa maaperään eikä pinta- ja pohjaveteen.

SONAX® Lead Add - Lyijynkorvike

Päiväys: 25.5.2013

Edellinen päiväys: 18.1.2008

- 6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet**
Imeytys sahanpuruun tai turpeeseen. Jäte kerätään asianmukaisesti hävitettäväksi.
- 6.4 Viittaukset muihin kohtiin**

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

- 7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet**
Huolehdittava työtilojen hyvästä ilmastoinnista. Estettävä staattisen sähkön aiheuttama kipinäntointi ja poistettava mahdolliset sytytyslähteet. Tupakointi kielletty ainetta käsiteltäessä. Ilmaan sekoittuneena höyryt voivat muodostaa leimahtavan/räjähävän seoksen.
- 7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet**
- 7.3 Erityinen loppukäyttö**

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

- 8.1 Valvontaa koskevat muuttujat**
- 8.1.1 HTP-arvot**
67-63-0	Propan-2-oli	200 ppm (8 h)	250 ppm (15 min)
		500 mg/m ³ (8 h)	620 mg/m ³ (15 min)
1634-04-4	Metyyli-tert.-butyylietetteri	50 ppm (8 h)	100 ppm (15 min)
- 8.2 Altistumisen ehkäiseminen**
- 8.2.1 Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Käsien pesu ennen taukoja ja työn jälkeen.
- 8.2.2 Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**
- 8.2.2.1 Hengityksensuojaus**
Ei tarpeen, mikäli huolehditaan hyvästä ilmanvaihdosta.
- 8.2.2.2 Käsiensuojaus**
Nitriilikumisuojakäsineet.
- 8.2.2.3 Silmien tai kasvojen suojaus**
Suojalasit, jos roiskeet ovat mahdollisia.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

- 9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot**
- 9.1.1 Olomuoto**
Väritön neste.
- 9.1.6 Kiehumispiste ja kiehumisalue** 55-220°C.
- 9.1.7 Leimahduspiste** ~-10°C (ISO3679).
- 9.1.10 Räjähdysominaisuudet**
- 9.1.10.1 Alempi räjähdysraja** 0,6 til. %
- 9.1.10.2 Ylempi räjähdysraja** 12 til. %
- 9.1.13 Suhteellinen tiheys** 0,78-0,79 g/ml (20°C).
- 9.1.14 Liukoisuus (liukoisuudet)**
- 9.1.14.1 Vesiliukoisuus** Liukenematon.
- 9.1.18 Viskositeetti** Kinemaattinen/20°C < 7mm²/s (DIN 53019-1)
- 9.2 Muut tiedot**

10. STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS

- 10.1 Reaktiivisuus**
- 10.2 Kemiallinen stabiilisuus**

SONAX® Lead Add - Lyijynkorvike

Päiväys: 25.5.2013

Edellinen päiväys: 18.1.2008

10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus**10.4 Vältettävät olosuhteet**

Reagoi voimakkaiden hapettavien aineiden kanssa.

10.5 Yhteensopimattomat materiaalit**10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet**

Ei hajoa kemiallisesti käyttötarkoituksen mukaisesti käytettynä.

11. MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT**11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista**

Hiilivety C9-C12: LD50 <15000 mg/kg (suun kautta, rotta)(OECD 401); LD50 3400 mg/kg (ihon kautta, rotta)(OECD 402); LC50/4 h 13100 mg/l (hengitettynä, rotta)(OECD 403)

propan-2-ol: LD50 5280 mg/kg (suun kautta, rotta); LD50 12800 mg/kg (ihon kautta, kaniini); LC50/8 h 47,5 mg/m³ (hengitettynä, rotta)

Metyyli-tert.-butyylietteri: LD50 4000 mg/kg (suun kautta, rotta); LSDL0 <2000 mg/kg (suun kautta, kaniini); LC57/4 h 85 mg/l (hengitettynä, rotta)

11.1.2 Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys

Toistuva ihokosketus voi ärsyttää ihoa ja toistuva altistus hengitysteitse voi ärsyttää limakalvoja. Höyryt saattavat ärsyttää silmiä.

12. TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE**12.1 Myrkyllisyys****12.1.1 Myrkyllisyys vesieliöille**

Hiilivedyt C9-C12: EC50/ 48 h 10-22 mg/l (Daphnia magna); EL50/72 h 4,6-10 mg/l (Pseudokirchneriella subcapitata)

Propan-2-ol: EC50/48 h 13299 mg/l (Daphnia magna); EC50 < 1000 mg/l (Bel)

Metyyli-tert.-butyylietteri: EC50/48 h 472 mg/l (Daphnia magna)

Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

12.2 Pysyvyys ja hajoavuus**12.2.1 Biologinen hajoavuus**

99,9 % () (Coupled Units Test OECD 303A)

95 % () (21 d (OECD 301E))

12.3 Biokertyvyys**12.4 Liikkuvuus maaperässä**

Tuote on vettä kevyempää, ja kulkeutuu pinta- ja puhjaveden mukana.

12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset**12.6 Muut haitalliset vaikutukset****13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT**

Hävitys paikallisten viranomaismääräysten mukaisesti.

13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät**14. KULJETUSTIEDOT****14.1 YK-numero**

1993

14.2 Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

Palava neste n. o. s.

14.3 Kuljetuksen vaaraluokka

3

14.4 Pakkausryhmä

II

14.5 Ympäristövaarat**14.6 Erityiset varotoimet käyttäjälle**

SONAX® Lead Add - Lyijynkorvike

Päiväys: 25.5.2013

Edellinen päiväys: 18.1.2008

14.7 Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 -sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti**15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT****15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö****15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi****16. MUUT TIEDOT****16.3 Tietolähteet**

Valmistajan käyttöturvallisuustiedote/01.03.2013.

16.5 Luettelo R-lausekkeista, vaaralausekkeista, S-lausekkeista ja/tai turvalausekkeista

R10	Syttyvää.
R11	Helposti syttyvää.
R36	Ärsyttää silmiä.
R38	Ärsyttää ihoa.
R51/53	Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
R65	Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
R66	Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
R67	Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H225	Helposti syttyvä neste ja höyry.
H226	Syttyvä neste ja höyry.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H315	Ärsyttää ihoa.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
H336	Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
H411	Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

16.8 Lisätiedot

OY KAHA AB